

НОВІ ПЛЯНИ РУЗВЕЛТА В СПРАВІ ДОПОМОГИ ФАРМЕРАМ

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвельт є проти легальної інфляції, себто пущення в рух нових білонів свіжо видрукованих паперових доларів. Збільшений паперовий обіг гроша мав би підняти ціни на товари. Тесаме хоче президент осангути іншим шляхом. Ото готови призначити для продуктивні бавовни \$400,000,000 і роздати їх титулом позички, рахуючи по 10 центів на кожний фунт зібраної того року бавовни. Та позичку дістануть тільки ті фермери, що зобов'язуватимуться зменшити в двох наступних роках посівну площу. В той спосіб посівна площа зменшиться в наступним році на 40%, у порівнянні з тим, що засівано в останніх 5 роках. В 1935 р. те зменшення вносило би 25%.

Це значить, що в 1934 р. зменшено би площу під управу бавовни до 25,000,000 акрів, а цього року та площа вносила 41,000,000 акрів.

Все те доведеться до зменшення запасів бавовни, а тимчасом до підвищення ціл.

ПІДНОСЯТЬ ШТУЧНО ЦІНИ НА БЕЗРОГІ І ЗБІЖЕ.

ШКАГО. — «Нешенел Корн енд Гог Коміті» відбув тридцять нарад і рішив підняти штучно ціну на безрого, по \$2 на 100 фунтів. Підвищу запалатять консументи.

Рішено теж платити фермерські бонуси тим, котрі зобов'язуватимуться засівати менше збіжя в 1934 і 1945 році.

НЕМА ЧОГО ЖУРИТИСЯ!

ВАШІНГТОН. — Секретар Ікес заявляє, що нема потреби журитися тим, що уряд не роздає ще \$3,300,000,000, призначених на розбудову і ліквідацію безробіття. До нового року, каже Ікес, не стане з той суми ані цента. Все піде на призначену ціл.

ФОРД ПО СВОМУ.

ДІТРОЙТ. — У Форда працюють тепер 40 годин тиждень. Однак автомобільний кодекс примусує 35-годинну працю. Та Форд кодексу не підписує. Тепер він видає зарплатню, що робітники працюватимуть 6 годин по 32 години тиждень, а потім зачнуть знову працювати 40 годин, але так довго, щобі пересічати їх праця ривалася 35 годинам праці на тиждень. Тим чином Форд виповнює те, чого домагається кодекс. А щодо платення, то не має чого боятися. Бо його платні є вищі від мінімуму, устаненого кодексьом.

НА КУБІ ДАЛІ НЕСПОКОЙ.

ГАВАНА. — З ріжних місцевостей доносять про те, що повторилися ріжні банди, які нападають на міста та «перебирають» владу.

КАНДИДАТ РУЗВЕЛТА.

НЮ ЙОРК. — Ті, що хочуть ослабити силу теперішніх провідників Тамані Гол, видвигають Джорджа Мек Кі як кандидата на мейора. Мек Кі був мейором по уступленню Вокера. І здобув собі симпатії, але Тамані Гол не затвердив його кандидата, а видвинула свого вірного прихильника, О'Браєна.

Назавгал панує переконання, що Мек Кі поважив би цілком певно О'Браєна, бо його вважають кандидатом президента Рузвелта, котрий теж є проти проводу Тамані Гол. Та Мек Кі одержав посаду президента «Тайлз Гаранті енд Трост Компані», з платнею \$50,000 річно і не має великої охоти братися за нові клопоти.

БЕЗРОБІТНІ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Ньюйорська стейтова федерація комітетів допомоги безробітним виготовила кодекс безробітних, у якім домагається для кожного безробітного мінімальної допомоги в квоті \$14. Тижнево, а крім того \$3.50 на кождо особу, яка є на удержанню безробітного.

ГАЗЕТАРІ СТАВЛЯТЬ СВОЇ ВИМОГИ.

ВАШІНГТОН. — Домагаються зміни кодексу для газетарів, запропоновано «Америкен Нюспейпер Паблішерс Асоційшен». Поставлено вимогу п'яти-денного тижня праці для всіх репортерів з мінімальною платнею \$40 на тиждень для кожного, що працює при газеті більше ніж два роки.

Професійналі робітники, як письменники і редактори, від котрих вимається вищої освіти, мають одержувати мінімально \$75 тижнево.

ДУХОВЕНСТВО ЗА «НАЙРУ».

НЮ ЙОРК. — Представники католицької, протестантської і живільської церкви відбули конференцію з Гровером Гейлсеном, головою міської «Найру», і видали резолюцію, підписану духовниками, якою визнають загал до якнайривнішого попертя «Найру».

ДЛЯ УЛЕКШЕННЯ ПОЛОГОДИ СПОРІВ.

ВАШІНГТОН. — «Нешенел Лейбор Бюрд» хоче отворити філії по містах для скорого поладжування непорозумінь між працедателями і робітниками.

УКРАЇНСЬКЕ ПАЛОМНИЦТВО ДО ВІДНА НЕ ІДЕ.

Як відомо, цього року Марійське Товариство Молоді організувало паломництво до Відня. Однак дозволя з міністерства на уладження паломництва одержав лише примас Польщі, Глобінд. Марійське Товариство звернулося до канцелярії примаса, чи не можна би зарезерувати кілька вагонів для українських паломників, які їхали би під проводом наших єпископів. У відповідь надійшло письмо, що є можливим зарезерувати 100 місць, однак наші паломники мусять підлягати проводови польських єпископів і брати участь у всіх польських торжествах. Марійське Т-во не погодилося з ці умови і таким чином у країнського паломництва до Відня не буде.

ЖАХЛИВА ЕКСПЛОЗІЯ ЛЬКОМОБІЛІ.

Підчас живих на полі біля Кшишевська експлуатувала лькомобіля. Наслідки експлозії були просто жахливі. 8 робітників розірвав вибух на шматки, а 8 інших перевезли до шпиталю в безнадійному стані. Ходять погослови, що нещастя спричинив якийсь безробітний з містами, що його звільнили з праці.

ПТАШНИЙ ДІАЛЕКТ.

На доручення центральної німецької радіостанції веде директор шуттгардського природничого музею, Раверт, з асистентами Гецом і Кофесом, записки пташиного співу і голосів на грамофонних плитках.

З початку потрібні були ці записки радіостанціям, але потім зацікавилися тим учени, що продовжували працю далі і то в більших розмірах вже не для радіостанції, але для природничого музею. Тепер може ці інституції почитувати одиночню в світі збірку грамофонних плит з голосами 35 ріжних родів птахів.

Записування пташиного співу вимагало великої терпеливості, бо птахи не співвають на замовлення: треба було вичікувати, ловити відповідні моменти, а навіть подекуди шукати провокувати птахів до співання. Показалося, що деякі згукки, чи шестели викликають у птахів охоту до співу; це відноситься спеціально до стукання машини до писання. Монотонний звук капални води, що спадає до відра, також викликає в птахів охоту співати. Потрапляючи вазкою ключів, подражняючи птахів, що тоді голосно починають співати.

Що найцікавіше, праця професора Раверта дозволила устійнити існування правдивих «пташиних діалектів». Так, наприклад, спів російського шпаків ріжніється подекуди від співу німецького одноплемінника, хоча загальний музичний уклад є однаковий.

ПСИ ПАЧКАРЯМИ.

На французько-бельгійському кордоні сторожа викрила новий спосіб перепачкування товарів при допомозі псів. Біларські пси фламандської раси перевозять пачкарів в автах до границі. Тут затримуються в прикордонному селі і держать псів на ланцюху, а по кількох днях обладованих товарами випускають уночі. І так пси перепачковують головою, сахарину, ліки й тютюнь. Звичайно, що того роду пачкарів страшенно важко зловити.

WE DO OUR PART

НІМЦІ ПРОТИ УЧАСТИ ПОЛ'ЯКІВ У СВЯТІ ВІДСІЧІ ВІДНА.

В зв'язку з запрошеннями Польщі на ювілейне свято відсічі Відня один із шталгеймських шоденіків нападє на австрійський уряд за те, що запрошив на це свято Польщу. Він пише: «Польща все брехала. Тож і у Відні будеться пахувати істерією. Польща ніколи не була передумарм католицької сил проти надгягання військ сіл зі сходу». Заслугу перемоги під Віднем німецький принцесс Німеччини. Стаття кінчиться завагою, що австрійському уряду не забудуть того, що в часів німецької безсилності захоував до нових підліостей проти безборонної кс Німеччини.

Баварське міністерство культури видало розпорядок, щоб в дні 11 вересня всі школи святкували вчорністий річний битви під Віднем, у якій війська всіх німецьких племен осягнули перемогу над Турками і поширили німецький вплив на схід. Бо по ці перемозі розпочалася велика колонізаційна акція Німеччини на південному сході Європи.

ЗГОРІЛІ 120 ДІТЕЙ.

У китайській місцевості Фанзі вибухла в школі підчас науки пожежа, що охопила швидко діти будинок. Пережикати діти пхалися всі до одних дверей, однак тільки кілька каніаментом і вчителів вдалося втекти з горючого будинку, а інші числом 120 згоріли. Пожежа поствалася в кількох місяцях одночасно, бо була мабуть підложена.

БРУТАЛЬНЕ АТЛЕТИЧНЕ ДУЖАННЯ.

Підчас атлетичних дужань у спортовому цирку в Перемітні кинув один атлет нездоволеним хватом відомого атлета Білєвича так нещасливо, що той дістав потресання мізку. За порадою лікаря його відставили до шпиталю. Після тієї події вибїг на арену відомий атлет Гаркавенко і вдарив брутально Білєвичового противника в лице.

ПОМЕР ЗІ СТРАХУ ПІДЧАС ХУРТОВИНИ.

Підчас хуртовини, що шалєла в селі Загір'я, пов. Львів, буря осягнула свою найбільшу силу біля 10 год. вночі. В одній хвилині, вдарив грим шало в хату Дмитра Калішчича і зчинив пожежу. Хата згоріла зовсім, а згодом пожежа перекинулася на сусідній будинку, при чому згоріли 2 хати, 5 стєн і 7 стодл. У хвилині, коли перший грим ударив в обірі Михайла Кирколуба, цей з перестраху дістав серцевий атак і по кількох хвилин помер.

НАД ЧИМ РАДЯТЬ «БАТЬКИ» МІСТА ЛЬВОВА.

Від кількох днів тривають у львівському магістраті наради. І як звичайно по фєріях, приступлено зі своєюю і подвоєною енергією до праці. І так змінено назви соток улиць, причому «хрєстні батьки» пильнували, щобі назви були якнайбільше польські, а якнайменше зв'язані з історією Львова. Бо історія Львова — це досить делікатна кєстія. Нам зрештою не про це йде, бо ми впровадзо останніх двох десятків літ були свідками того, що деякі назви вулиць вже тричі змінювали, а на цьому це не кінєць.

Сілаю в очі панів радців був є наш галицький лєв, що чудом задержався до сьогодні на львівських магістратських печатках, трамваїв і інших принадалах. Бо лєв, є не тільки символічний знак нашого князя Льва, від якого імені названо наш город — це також герб Червоної Русі. І тому пані радці рішили заступити лєва — хрєстом «Виртуті милітарі» і короною королєв Зигмунта. Цю зміну має затвердити є президент держави.

Можє дождемо хвилі, коли ці радці схочуть змінити і стару назву города на нову, папріотично польську.

Тільки чи є щось поможе?

ЗВИРОДНІЛИЙ СІН.

В селі Градиськ, мєнєвицької волости, на Ковєльщині, 24-літній Міна Дарчук побив свого батька Антона Дарчука так тяжко, що його в гіршому стані від ставлено до шпиталю.

МАЛПА БАНКОВИМ УРЯДОВЦЕМ.

В Сіамі є урядовці, яких нема мабути нє в другому місці на світі. Ото кожний сіамський банк має окремого «референда-малу». Малпа ця урядувє в кабінєтї міністра. На кількіх касирів якась монєта видєється підрозіа, передає її «урядовцї малпі». Вона надгрядає монєту, яку з черги оглядає касієр у надгряженому місці, розпізнаючи вартість металю.

ПІМСТА СТАРОГО ДУБА.

В місті Бусєт, у Югославії, вирішено зрізати старого дуба, який був такий спорохнялий, що кожної хвилини готовий був упасти. Тимчасом на кілька годин перед тим, заки його мали зрізати, зявилась хуртовина, яка зігнала багато людей під гаузу згаданого дуба. В одній хвилині під звуком сильного вітру дуб завалився і задавив три особи.

ЖАХЛИВА БУРЯ НА СОВІТСЬКОМУ ПОГРНИЧІ.

З совітського пограниця на Болоні повідомляють, що над Звєлєлем і цілою тою округою на Радянщині перейшла жахлива буря зі зливом і громами. Хуртовина спричинила величезні шкоди, повиривала дерева з корінням, зруйнувала багато будинків, а з багатьох вихор зрівав дахи. Посіві і городи знищено зовсім. Від ураду трому було багато пожеж, а між іншими згорів один колектив, що складався з 25 додл і 18 стодл разом з інвєнтєром, живим і мертвим. Такої хуртовини в тих околицях не пам'ятають найстарші люди.

ГОЛОД НА УКРАЇНІ ТРЕБАЄ ДАЛІ

МОСКВА (СССР). — Кореспондент ньюйорської газети «Сон» подає, що більшовики занадто перебільшують для пропаганди повідомлення про гарний урожай. Сьогорічний урожай не є більший від урожаю 1930 року. Відомості про голод на Україні ріжкоманітні. Один з чужинецьких кореспондентів, який недавно повернувся з України до Москви, каже, що на Україні згинули з голоду в бєжучому році від 4 до 7 мільонів людєй.

Більшевицькі писання з захоплення про врожай навряд чи зрештою виправдають себе, бо відомо вже, що багато збіжя зогнило на пні і воно дуже засмічене ріжними галапасами, що значно скоротило збір збіжя проти обчисленого врожаю. На Україні тепер знаходяться 25,000 вагонів збіжя, яке вже почало прїти і гнити. Лише 40% зібраної пшєнєви є доброї якості, а вся інша пшєнєви або невисокої якості, або вже почала пєсуватися. Ціни на харчі є і тепер пшєви живи надзвичайно високі. Так, наприклад, кілограм маєла в радянській крамниці можна дістати за спеціальними картками по 80 золотих копійок, а на «вільному» ринку треба платити за нього 20 рублів.

Не зважаючи на те, що радянська влада є й досі старается тримати свій рубель на висоті майже двох рублів за 1 американський долар, на «чорній біржі» долар можна продати за 50 рублів. Це свідчить про фінансовий стан Радянщини та про довіря населєнню до радянського гроша.

В радянській газеті «Соціалістическое Земєдєліє» кореспондент Кримський подає, що на Україні не переведено точного підрахунку збіжя, скільки його відібрала влада від сєлян і скільки відправлено в призначєні пункти. Отож годі сказати, як населєння «виконало свою повинність». На багатьох залізничних стаціях та в зєспиних пунктах зерно зсипано на купи вохким, а тому воно почало прїти, а в деяких випадках зерно вже зітліло, як, наприклад, на станції Ромни, на Полтавщині. Мільони пудів зерна знаходяться під голим небом і не викаже, коли його забєруть.

ЗДЕОРГАНІЗОВАНО ТРАНСПОРТ ТА ІНДУСТРІЮ.

МОСКВА (СССР). — Комуністичні газети подають відомості про те, що мобілізація цілого російського транспорту на перевіз урожаю в призначєні пункти привела до дезорганізації транспорту, що тяжко відбілоси на радянській індустрії.

Багато фабрик і заводів припинили свою продукцію з браку палива та сирівців, яких на час до них не доведено. Крім того величезний відплив фабричного робітництва на полєві роботи, або залишення ним фабрик, бо вже в сєлах можна сяк-так прожити, також привело до певної дезорганізації індустрії.

КЕРЕНСЬКИЙ ПРОРОКУЄ.

ЛОНДОН (Англія). — Проживаючий тут бувший премієр тимчасового російського уряду й фактичний диктатор Росії, А. Керєнський, який утік перед більшовиками, дав інтервю кореспондентови газети «Сондєй Діспєч». Керєнський каже, що він має точні відомості з Росії про те, що там назріває опозиція проти комуністичної диктатури навіть у лавах самої комуністичної партії. Він сподєвається скорого повстання населєння проти більшовиків.

Керєнський рішучо осуджує розбалакування Єрїота про те, що в Радянщині нема голоду і що там населєння щасливе. Керєнський каже, що Єрїо і інші чужинці-гастролєри, які прїїзять на Радянщину, ніколи не бачили і не побачать дійсності. Іх возять залізницями й бруківаними гостиницями і показують лише те, що потрібне комуністичній владі, а не справжній стан населєння.

ГІТЛЕРІВЦІ ВИПРАВДУЮТЬСЯ.

ЛЯЙПЦІГ (Німєччина). — На розправі у вищому суді в справі підпалу райхстагу цілий день пройшов у відчитанню свідчєнь та «доказів» ріжних лідєрів гітлєрівців, що вони не причасні до підпалу райхстагу. Цим способом вони хочуть заперечити закиди, які поробив ім інтернаціоналістичний «суд», що відбувся в Лондоні.

Суддя, прокуратор і оборонці стараються заперечити висновки того суду, щобі виправдати гітлєрівців, яких пороблено закиди. Цілий день на суді нічого не говорили про тих, кого влєстиво тепєр судять.

ЛЛОЙД ДЖОРДЖ БОЙТЬСЯ КОМУНІЗМУ В НІМЄЧЧИНІ.

ЛОНДОН (Англія). — Ллойд Джордж радить британському уряду не дуже притискати уряд Гітлєра, бо на його думку, по Гітлєрі до влади неминуно прїйдуть комуністи. Ллойд Джордж каже, що комуністи в Німєччині будуть для Європи й цілого світа більше небезпечні ніж у Росії.

ВИБИВАЮТЬ КЛИН КЛИНОМ.

БЕРЛІН (Німєччина). — Уряд виробив правила обмеження дозову товарів до Німєччини з тих держав, які в той чи в інший спосіб обмежили довіз до себе німєцьких фабрикати.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

PEREPLATKA:		ПОДПИСКА:	
Three cents a copy		Подинокое число три центи.	
One year	\$ 7.00	Ha рік	\$ 7.00
Six months	\$ 3.75	Ha шість місяців	\$ 3.75
Three months	\$ 2.00	Ha три місяці	\$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерсі Сіті і Заграниці:	
One year	\$10.00	Ha рік	\$10.00
Six months	\$ 5.00	Ha шість місяців	\$ 5.00
Three months	\$ 2.75	Ha три місяці	\$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. "Свобода": Montgomery 5-0438. Тел. У. Н. Союз: Montgomery 5-1838. Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕМА ЖИТТЯ БЕЗ ПОСТУПУ

Кажуть, що машина спричинила кризу. В машині починають і робітники добувати найгіршого ворога, виходячи з того заключення, що кожна нова машина приносить втрату праці для якогось числа робучих рук.

З того приводу деякі промисловці відмовилися поліпшати продукцію, не бажаючи впроваджувати нових машин. Знов інші заявили, що поліпшати продукцію тоді, коли на це відстануть дозвіл з Вашингтону, бо є той думки, що уряд не бажає собі таких поліпшень, які збільшують число безробітних.

Отже було предметом промови, яку вголосив А. Робертсон, голова дирекції "Вестінггауз Електрік енд Менюфактурінг Компані", на обіді, влаштованім заходами "Контролерс Інститут оф Америка".

Робертсон скритикував у найрішучіший спосіб поступання, яке ратує край від безробіття тим, що здержує дальшу продукцію, бо нібито всього й так забагато, а далі, що здержує технічні поліпшення, не впроваджуючи нових машин, щоби тим робом не збільшати числа безробітних. Він подає, що є вже такі громади, які відмовилися від уживання модерних машин і думають вертатись до часів, коли важливо тільки рихляти і лопати.

Таке думання і поступання, каже Робертсон, повертає Америку назад у давні часи і є нічим іншим, а тільки смертельним ударом в теперішнє економічне життя. Таке думання може дійсно принести людям велику зміну, але та зміна не буде поступом, а смертю. Америка розбудовувалася, багатіла й зростала в силу тільки тим, що завжди йшла вперед. І тому з хвилею, коли вона здержить отвір розмаху, буде занепадати, економічно нідити і завмирати.

Якби не той розмах, не те вічне змагання до поступу, сьогоднішньої Америки, каже Робертсон, не було б. Бо що було б з Америки, як би вона так тому 50 років була здержала випуск нових машин і не допустила технічних уліпшень? Як би така Америка сьогодні виглядала? Хоч яке це дивне, каже далі Робертсон, але, спричиняючи безробіття, Америка, ступаючи вперед, давала щораз нову працю чимраз більшому числу робітників. І якщо вона має остаточно залишитися країною добробуту, то треба далі держатися поступу вперед. Та одного Робертсон не підкреслює: що не машина є ворогом безробітного, а тільки той устрій, котрий допускає визиск робітника і не вміє регулювати продукції й збуту.

СТАРІЙ МЛИН

Оповідання.

(19)

По хвилині голова щезла за для неї важніший, як те, що верболо. Анна вернулася до пещи, куди була в місті. Кошелек карли, де лишався був її кошик, вона дала дві дівчатка. Взяла його і пішла по ліси міх. Ледви приїздила до міху. По хвилині вийшла з хати з придорожною рова. Міхом на плечах, з кошиком в руці. Шобі Сен не надійшов ще казі вона рихлиш, куди й обернувшись, всунулася в густу купу кущів поза тою стежку, котрою приїхала до млина. Надумувалася, в котру сторону пуститися. Йі треба було йти в сторону від міста до Синячки. Та саме в цю сторону пішов злодій і вона могла би з ним зійтись. Хоч би не пізнала, що то його міх вона нессе, то доміркувалася би того. Коли би приїшшовий до млина, не знайшов його в руш, мовиш. Зараз пущився б здогаднати й.

Хіба вернуся до міста і там вогню фірка до Синячки, — погадала. — Я й так до дороги мушу йти тою стежкою, котрою приїхала сюди. На тій стежці в сторону Синячки, а зійшався би з ним.

З великим трудом закінчила не в пещі. Одною рукою держала його, в другій несла свій кошик. Ледви зробила кілька кроків, побачила, що годі йти з обома тарами. Щоби міх не зсунувся з пещі, мусіла придержувати обома руками. Третю руку для кошелека, не мала. Міх був

Е. Ошапний.

АРЕС І ПАЛЯДА

У старинних Греків були два боги війни: брутальний, задирикуватий Арес і мудра, розважна Алена-Палада. Арес був величезним, левим своєю сили, нахабним парубком; Алена-Палада — аграфною, гарною, здержною на слова дівчиною. І хоч були вони братами, сестрою, бо мали одного й того самого батька, Зевеса, то терпіли одно одного не могли. Бо Арес чинився всякого приводу, щоби лиш завести білку, а Алена-Палада зіймала зброю лише на охорону справедливості, й то саме проти всяких напасників та розбишак, у яких кохався Арес. На цю мову ґрунт не раз і не два приходило до крівавих сутичок і між самими Аресом та Паладою. І от що дивно: в тих сутинках переможницею виходила завжди Палада, й ніколи Арес. Хоч і ввійшли він на бій з Паладою, — ревучи, наче ціле військо з десятком тисяч людю, — а коли, поранений, упав, то "акривав своим тілом поле, якого ще зоралася і пара биків за цілий тиждень". Бо й у війні пермагає не груба брутальна сила, що надіється лише на розмір та загартованість м'язів, але сила, зв'язана з наукою, з думкою. Не дурнож Алена-Палада народилася за голови батька Зевеса, після сполучення його з богинею Міркуванією, як каже грецька легенда.

Той, хто пам'ятає це про японсько-російську війну, пригадає собі й мій про Ареса та Паладу, про величезну, але неосвічену Росію, й маленьку, але культурну Японію.

Але й тепер, коли ми приглядаємось інтернаціоналізмові, то все частіше й частіше пригадується образ брутального Ареса, що не мав ніяких приятелів серед інших богів і мусів навіть покинути Олімп (житло богів), щоби жити одинцем у холодній, непривільній Трапії.

Ще всі пам'ятають Велику Війну. Ще всі пам'ятають могутню кавказьську Німеччину, яка, левна своєю волею й економічною силою, викликав мало не цілому світові, в ім'я свого гегемонію над Європою, кинула собі під ноги всі інтернаціональні зобов'язання, всі т. зв. гуманні принципи, щоби лише дійти до цілі, щоби ли-

ше більше чуті, ціла нахилилася в сторону міста. Відтам до ходив до неї слабій туркіт. — Хтось іде, — подумала. — Коби тільки не взяв щез у бік. Туркіт ставав щораз виразніший.

— То не хлопська фіра, бо іде дуже гостро. То діврякська, або... або? Можже то Олекса?... Його коні такі. Його з туркути туркити.

В Анні серце забило сильніше. Вибігла на дорогу і сіднула по середині. — То він, то він! — крикнула вдовола. — Коби тільки не перечека мені! Можже той туркіт не заглушить моего крику. — Олексо, стій! — стала кричати, вступивши троха на бік.

З голови стягла хустку і стала махати. Олекса, хоч її не доглянув був, став спінювати конів, бо бачив і чув, що вони непокоїться і беруть у бік. Коні були розігнані, тож годі було осадити їх на місці, коли вже побачив ажешкіну, вимахуючи хусткою.

— Якесь, що з міста спізнився і хоче прискістися, — погадала. Візок ставану яких двадцять кроків далі за Анною.

— А ходіть скорше, як хрипче, щоби я вас взяла! — крикнув Олекса. — Мені горить з земля під ногами.

— Зайз, я здержу коні. — сказала Анна, приступивши до візка і витягаючи руки по візку. — Зайз, бо крім мене, ніхто цю щось возмеш на візок. Діти кодо нього і бадакати з

некодиши, які у Великій Війні не брали ніякої участі й за неї щідком не відповідали, викликав свого часу чималий симпатії в усіх тих народів і окремих діячів, що після усунення небезпек німецької гегемонії вважали потрібним боротися проти загрози інших гегемоній: чи то французько-польської, чи московської. Більше того, ці народи готові були творити з Німеччиною спільний фронт проти існуючого політичного ладу в Європі, за перегляд мирових трактатів і перебудову Європи на цілком нових національних підставах. Але останніми часами Німеччина Гітлера почала виявляти тесам нерозуміння психології інших народів, яке визначало й колишню кавказьську Німеччину. Покладанням на свою подлину гідність, внутрішню організованість, на свою фізичну силу, шістьдесятьох мільйонів населення, вона почала говорити таким тоном і висувати такі претензії, що недавні її приятелі спинилися з неприємним здивуванням і поволі відходили... Нема сумніву, що Італія, зобов'язана наступом Німеччини на Австрію та на Балкан, де Італія хотіла мати свою волю, не виключно сферу впливу, помітно проходила до Німеччини. Не кажемо вже про Англію, де раніше визнавали

До нашої Редакції прийшов Л. Терпичов, друкарський складчик. На днях повернувся він зі Світів, переходячи нелегальною границю. Ось його переживання:

Я по фаху друкарський складчик. Від кількох літ не міг був знайти праці в Польщі. А тут говорять мені, що в Світах нема безробіття, всі працюють і живуть. Це й правда, причиною, що я пролав своє мешкання і деякі річі за 1,200 злотих. Трохи грошей лишив собі, щоби мала потім на подорож за мною в Світах, а сам поїхав до Острога. За 20 злотих перевів мене тамошній селянин на большевицький бік, де відразу попав в руки большевицької застави в Славуті.

Колішній двір Сангушка в Славуті — це тепер тюрьма. Зіго до льоху. Більше ми його мнюю сиділи тоді біля 50 осіб.

Щось тяжке. — То ти, Анно? — крикнув Олекса, зіскакуючи з візка і обіймаючи дівчину. Я так пізно пустився за тобою, що гадів надігнали тебе десь далі відси. Добре, що ти сама здержала мене.

Глушучи в її перомолене, бігле лице, Олекса ситав: — Чи ти так змерзла, що не дужа, чи може в дорозі мала яку пригуду?

— Не питай багато. В рові там коло онтої верби лежить міх. Принеси і кинь на візок. Я придержу коні.

Олекса пішов. Коли приніс міх і кинув його на візок, ситав:

— Ти з міста аж сюди принесла такий тигар? Як ти могла бути такою нерозважною? Чи ти не подумала, що се над тою сім? Ти можеш такко відпокутувати той твій поведінку за змарку. Така слаба дівчина такий тигар з міста аж сюди! Неможливо.

— Я не з міста принесла міх. З млина.

— З якого млина?

— А з того во, там за дорогою.

— То той млин вже меле?... І чим в міху мук? Як я його знесу в руки, то там нечає щорішнє було, не мук.

— Не питай багато, лиш поби не виділи ти на візок і гони. Живо, живо!

Олекса придержав Анну і воля сів на козлі, бо хотіла сідати кодо нього і бадакати з

справедливості багатьох домашніх Німеччини. І навіть серед маленьких народів, які прагнули ревізіонізму, як Угорщина та Болгарія, німецький спосіб поведінки, що нагадує забаву Ареса, а заміла Паладою, викликає помітну нехоту та розчарування. З того всього користає Франція, яка, узброюючись до зубів, продовжує імітувати містечку Палади й чарує народи, великі й малі, своїми мудрим мелотичним розмовним про "злочинність насильства" та "добро мира".

А нам, Українцям, з усього того треба витиски й робити висновки: будьмо сильні внутрішньо, організаційно, будьмо узброєні в усю можливу зброю знання й модерної техніки, бо лише така сила й організованість принесне нам наже місце в світі; але маймо також досить політичного такту й розуміння психології інших народів, щоби здобувати собі й симпатії до нашої справи, а не завдяй й небезпечну ворожнечу. Ми, український великий нарід, можемо мати всю фізичну силу Ареса, й до того мусимо змагати, але нічого вона нам не може, якщо ми не узброїмо її силою духа, знанням стратегії, витрепачності й політичного такту премудрої Палади.

РІК СЕРЕД НЕВІЛЬНИКІВ

Всі вони — перебіжчики з Галичини, Волині і Польщі. Харч був такий, що ледви могли воліти. Рано фунт чорного хліба і кияток, в полудне рідка юшка з ячмінної каші, ввечері те саме.

Сидів я там 8 тижнів серед жалких санітарних умов. Було там чимало "кулаків", беззаконних. Раз привели на якогось бідака, що мав на носі "рожу". Рожа сплинала на долівку, врешті хорий по трох тижнях мук помер у келії від гангрені. Розстрілювали відчужено і то в більшості селян, що бунтували проти колективізації. Одного дня виклинули нас в келію "куркулів". Ціле тіло покрите ранами й синцями. "Куркулів" лежав під ним неприютним, а коли прийшов згодом до себе — забрав його до льоху. Більше ми його мнюю сиділи тоді біля 50 осіб.

Нас повезено до Свердловська за Уралом. За доставу нагонів для транспорту заплалила команда конюгара 35 ти сяч рублів. Що квоту мали ми відробити в Свердловську.

Біля Свердловська будують нову місцевість "Трубопострой". Там має повстати цілий комплекс фабрик хімічних і азотних перетворів (читай: трилітних газів). І тут кривили ми ліс за марний харч і гроші. Положення наше було настільки краще, що вже нас не пильнували.

Умовини праці були такі погані, що люди масово втікали. Врешті і я подався потайки до Казаня. Там продав деякі свої річі, за що дістав кілька сот рублів. За ці гроші доїхав до Москви, а згодом до Житомира.

Щоби зсунувати визиск робітника в лісних роботах, подало, що на приватних ринках були такі ціни: 1 фунт хліба 5 руб., ябце півтора рубля, 4 картоплі 1 рубль, 1 кг. масла 50 рублів, солонина 40-45 рублів, 1 кг. воллового м'яса 20 руб. А нам на місяць плачено 8-10 рублів...

З Житомира виїхався я шимком. Скрізь по полях працювали "куркулів" під доглядом військ Г. П. У.

По довгих трудах дібралися я ніщо до Славотки над рікою Горнієм і там перейшов польський кордон.

Тепер я вдоволенний, що можу тут бідувати, бо тутешній біда — це рай у порівнянні з тим, як живуть совітські невольники.

(„Новий Час“).

Лице Анни оживилось, очі сіяли радістю.

(Конець буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

АМСТЕРДАМ, Н. Н.

Ювілей Союзового Відділу.

Товариство ім. І. Франка, від 266 У. Н. Союзу, обходило 23 вересня десятилітню річницю свого завоювання. В неділю рано відправив о. І. Шуховський паннаху за померлих членів, а в неділю перших відбулися збори, на які прибули майже всі члени і гості з 79 відділів.

На ті збори приїхав головний рекордний секретар, Дмитро Галиччак, котрий висловив пристрасну вагу теперішньої реформи, зважив на організацію молоді та давав вдовольні відповіді на поставлені йому запити.

В четвертій годині відбувся святковий концерт. Свято Грохоту, привітавши членів і гостей та представників братства і сестрич. В програмі свята виступили співи і декламації, підготовані докоучем Стефаном Чопком. Співав церковний хор, а діти, котрі належали до У. Н. Союзу, декламували. Потім представник Т. Скорюка дав звіт з десятилітньої діяльності товариства і його участі в народній роботі.

По нім забрав слово гол. рек. секр. Д. Галиччак, і висловив бажання на тему значущості такої організації, якою є У. Н. Союз, викazuючи присутнім, які є користі з членства в такій організації.

При кінці о. Улішинський візав до жертв на допомогу вивільненню боротьби і голодування. Збірков записався Стефан Комарницький і Катерина Гулик та збірли \$15, які відіслали на призначені цілі через Об'єднання.

Свято закінчено урочистим відспіванням „Ще не вмерла!“.

Потім зачалися товаришська забава.

Присутній.

БРИСТОЛ, ПА.

На Павільон.

В неділю, дня 27 вересня, о. М. Левинський промовив у церкві до парохів про ту культуру місію, яку сповідав Український Павільон у Шкаго. Гром. Писиф Осередчук пе-

Антін Чехов.

ЧАРОДИЙНИЙ РУБЕЛЬ

Було вже недалеко до поодинок. Волдвер, високий, плечистий мужик із стриженою головою, втер чого шовковому хустиню на нерішучо ввійшов до уряду.

Тут писали... — Де я міг би дістати список? — відказався спитати в нього, що вивозив з уряду таку цілосклимками. — Я хотів би взяти собі відпис з „Дневника Законів“.

— Підати онди! До онтого, що сидить біля останнього вікна! — сказав воїнний та вказав тую на вікно.

Волдвер кашельнув і пустився до вікна. Там за зеленим, заплеменим бюроксом сидів молодий чоловік, з довгими волоссями, вівсятистим носом, у поплинному однострою. Довгий ніс устромив у папери і писав. На правому боці носа дошироко губу та дмухав у ніс, а це надавало його лицьо зажереного вигляду.

— Чи не міг би я тут... у нас — звернувся до нього Волдвер — довідатися, що є моєю справою? Я Волдвер. Крім того я хотів би взяти собі відпис з „Дневника Законів“ з 2-го березня.

Службовець замачав перо в чорнило та глянув, чи не замочив заглибок. Коли перочеркнувся, що з пера не капав, взявся писати. Бюро йому від

реїшов між парашанями і зібрив на допомогу Українській Виставі \$5.35. Жертвували по \$1: о. М. Левинський, П. Осередчук, І. Сидорський, С. Лихович, а по 50 центів громадяни: Анна Корко й Агата Лукашевич. Іван Шегла 25 ц. і 10 ц. дрібними.

На пічнику зібрав \$7. Разом виланено до Виставового Комітету \$12.35.

П. Осередчук.

БЕБІЛОН, Л. АП.

Розбили большевицькі віче.

Хто читав „У. Ш. Вісти“, або хто коли большевицьких агентів, той знає, що вони разураз накликають своїх прихильників, щоб розбивали національні віче, не допускали до збірок на народні потреби і т. п. н. большевицькі симпатисти так і поступають.

Тепер їм відплатили їхньою мірою. Дня 17 вересня мало відбувся в Укр. Руб. Домі большевицьке віче. Та на те віче прийшли наші націоналісти і не допустили большевицького бесидки до слова. Не хотіли, щоб в часі, коли Ми хотіли голодом вимордовувати міліони наших селян, присудити Москві могли тут влаштувати віче і кирипти. З того повстав заколот і двох комуністів побило.

Н. Ц.

Д-р Г. Г. Скегар,

Шкаго, Іл.

ЩО ПИШУТЬ ПРО УКРАЇНЦІВ

Часть VI.

В попередніх п'ятьох частях я наводив те, що різні визначні люди думали та пишуть про Українців. Частина почасти, як я то при Лондонському Університеті поставив журнал „The Slavonic Review“, який є присвячений до справ Славян, їх життя, історії, політики, штуки і літератури. В п'ятій часті я заглав, що головний редактор цього журналу запрошує визначних дописувачів, щоб вони від себе представили якусь справу, з якою Англії не є добре ознайомлені. (Та показується, що редактор „Славонік Ревю“ є так добре ознайомлений зі славянськими справами, що навіть часами попрацьовує дописувачів).

Між іншим заінтересувався редактор „Славонік Ревю“ теж паціфікацією України в Галичині з 1930 року. Щоб представити цю справу безсторонно, запросив редакції „Славонік Ревю“ одного українського й одного польського журналіста, щоб вони представили цю справу в свій спосіб, кожний окремо. Польському сторону заступав проф. Станіслав Сроковський, а українському Василь Панейко. Це, що написав польський дипломат і професор („The Slavonic Review“, Vol. IX, No. 27, March 1931, сторони 588—597), я тут віддам переповим, а важливіші місця зачитую в оригіналі.

„Українська проблема в теперішній формі є нова річ, якій ще не минуло навіть 50 років“ — пише Сроковський, а редактор „Славонік Ревю“ попрацьовує його в такий спосіб:

„The Ruthene national movement in Galicia was already favoured by the Austrian Government in the years following the Congress of Vienna in 1814, and again after the rising of 1848. The Ruthene, or Ukrainian, National Committee in Galicia was already very active in 1848. Galician autonomy, in its pre-war form, was instituted in 1861.“ — Ed.

Далі подає Сроковський, що: „Українська проблема повстала через антагонізм поміж Австрією і Росією з причини балканських справ. Австрія, хотіла ослабити жабу пошинування Росії аж до Балкану, придумила ідею відірвання цих частей Росії, котрі прилягали до Чорного моря, а також пошинувати, щоб загрозити Росії вступ до Чорного моря, був владетельний факт, що, на їх землях через довгі століття замешкав нарід, який, хоч був православного віросповідання, — то мав деціль відмінну мову та трохи іншу культуру. Вже маркантинія ріжнина є поміж ними двома народами (значить, Українцями й Росіянами), антропологічна, бо більша частина Росіяни походять із славянських Угро-Фінів.“ (Тут знову редакція попрацьовує польського професора в такий спосіб:

вои наслідники киянни Гугуліни... Даруйте, що забираю нас час.

Та службовець, заплянувши своїми думками, встав, пошинувавши до літків і підійшов до шафи. Коли вернувся до свого бюрка, знову отворив книжку: на ній лежав рубель.

— Лише хвилиночку прошу... я радби знати... лише... —

Службовець не слухав. Знову записував по папері. Волдвер насупив брови та безнадійно глядів на всю цю братню, що скрипіла перами.

— Пишуть, — подумав і зітхнув. — Пишуть, щоб їх усіх норт забрав!

Відвернувшись від бюрка, став посеред кімнати та безнадійно опустив очі. Воїнний, що знову переходив зі склянки, замішав безнадійно очі, пошинувавши до нього та тихо спитався:

— Ну, що? Довідались?

— Я пробував, пробував, та він навіть не хоче говорити зі мною.

— Дайте йому три рублі! — прошептав воїнний.

— Я дав йому два.

— Дайте йому ще.

Волдвер знову підійшов до бюрка та поклав на отворену книжку зелений папірець.

Службовець знову притягнув книжку до себе та став перед ним. Нараз не стало, хочати, підвів очі на Волдвера, який вийшов на вулицю, потім приставу, відхилив і втер хустинною чоло, вкрите потім.

The statement as it stands above would be strongly challenged by Russian ethnologists, and by most Western philologists.—Ed. See note on p. 575. (When the country round Kiev was devastated by its nomad neighbours, the Russian people migrated in various directions, one section retiring on Galicia and Volhynia and the other passing northward towards the Volga, where by a blend of Russian and Finnish elements was formed the Great branch of the Russian people.—Ed.)

„Мешканці полудневої частини Росії, — пише Сроковський, — є вкіль більше Динаричний тип. В певних періодах історії цієї частини (значить українців) був складовою частиною старої польської держави, а до 1772 року майже в цілості. По розпаді Польщі при кінці 18 століття мала частину цього народу (в оригіналі population = населення), перейшла з рештою австрійської частини Польщі як католики а не як православні. Сроковський знову попрацьовує його так: Strictly speaking, it was a mixture of Polish and Ukrainian blood in the population of the Galician region, and it was this mixture which was the basis of the Ukrainian movement in 1922.“

„При кінці жовтня 1918 р. австрійська держава розпалася. Польські землі під Австрією, Росією й Німеччиною заглибили та створили Польщу. В полуднево-східній частині Польщі українські війська взяли в свої руки Львів, який є purely Polish capital of the region, та тримали його в руках лише 2 дні, себто 1-го і 2-го листопада 1918 року. Польські населення Львова, який прийшла яка поміч, випало регулювати українську армію.“

„Щоб взяти Львів, Українці згуртували багато польків цього війська в цій околиці. Треба згадати, що творцем „Західної України“ був архієпископ Вільгельм (Василь Шинкевич), однак була це велика помилка Українців, що їх провінція відірвала від себе. Вислів „полуднево-східній Росії, від Києва, Харкова й Одеси, та вкінці чого хотіли створити Western Ukrainian State на території мешканців Польками, а тимчасом большевики забрали їм їх країну.“

„Аж у 1920 році Петлюра довів до згоди поміж Польками і Українцями, але це вже було запізно, щоб така угода мала якийсь значиння. Українська армія, виснажена довгим бродом, не могла дати польській армії такої піддержки, якої було потрібно в той час, коли польське військо наступало на Київ для добра української справи, а це було власне причиною, чому польська армія зістала побита. Бо хотів Польки брати взяти Київ, а взяли його лише на те, щоб він став головною базою Рутенської Республіки, то не могли його адекватно, бо їх воєводи (Українці) не піддержали їх. І тоді, коли прийшло до Австрії, ось таким способом дісталося до Польщі 4½ мільйона Рутенців, або 14 процентів мешканців, із 32 мільйонами польського населення.“

„Від часу, як ці землі з Рутенцями перейшли до Польщі, вивихали різні повстання. А вже в трох воєводствах: Станіславів, Тернопіль і Львів — хотів там польська влада дати, що потрібно для розвою рутенської національності, як початкувочі і середні школи, українську мову в судах і урядових офісах, та більшість мешканців у цих провінціях була недоволені.“ (Редакція знову попрацьовує проф. Сроковського та відсилає його до промови Трабського в „Славонік Ревю“ на стр. 585):

„I suppressed Ukrainian schools... I note with satisfaction that a thousand and some hundreds of these schools have been converted into bi-lingual schools. It is a pleasure to emphasise that the Ukrainian language is losing

ground in Poland the rights which it possessed under Austria as the second official language of the country. Ukrainian inscriptions have disappeared from the State offices and from railway stations. The administrative authorities no longer publish Ukrainian texts, fact and peaceful. As a result the State officials are no longer obliged to reply in Ukrainian to demands formulated in Ukrainian. Judicial trials are no longer conducted in Ukrainian when the plaintiffs are Ukrainians. Communes with an Ukrainian majority can no longer impose upon schools instruction in the Ukrainian language.“

Така дитина перейшла в терор проти цих Рутенців, хотів хотів спокійно з Польщею. Українська Військова Організація зі своїм осідком в Берліні, відстоюючи допомогу від Німців, вела якусь бунтарську акцію проти Польщі. Прикладом нехай послужить те, що Сніпир Теродаский був за мордований в 1922 р. Українською Військовою Організацією за те, що він хотів бути посередником поміж Рутенцями і польським урядом. Навіть Василь Білчулак, Юрій Патрічук, Юрій Березовський, Бахматюк, Лановий і інші перепалити життям за те, що хотіли жити мирно з Польщею. Матвієв, старший учитель, був також замордований. До цього додати треба всілякі саботажі, грабежі, піліажи, напади на потяги, бомбування міст, перешкода на Східних Торах, замах на життя Писидського і Войничовського — все те робила Українська Військова Організація.

„В осени 1930 р. входи по полуднево-східній Польщі могли бути багато пожежі, які були заподіяні українськими партіями, а хотів уряд звертався до унітських священників, щоб запобігли цьому, то це до нього не довело. В священників, а навіть їх найстаріший авторитет, Андрій Шентийський, мовчали тихо, дивлячись на це безінтересно, а, як потім показалося, священники брали участь у цій акції. Це можна було пояснити тим, що духовна семінарія у Львові, яка виховувала цих священників, була під державою польським урядом, а рівночасно була вона (семінарія) протипольська, а прихильна німецькій партії.“

„Польське населення було в ряді розправилося само з терористами, однак польський уряд на це не міг дозволити, бо це могло викликати цивільну війну. Військовий стан таксамо годі було погрозувати, бо були в терорістично багато невинних людей. Тому польський уряд завіз, паціфікацію в околицях, де був неспокій і терор. Pacification, then, has been exclusively used for the purpose of restoring harmony and order where they were shaken. In no case has it cloaked any hostile action against any nationality. It was nothing more than the fulfilment of the ordinary duty which every government must fulfil.“

„Щоб мати краще поняття про повноту паціфікацію, я скажу, що лише 2,000 людей були додані до регулярної поліції для цієї цілі (значить, побибати Українців). На протязі 3 місяців заарештовано 1,800 людей, з чого лише 340 отримали в криміналах дотепер. Із будучи звичайний суд.“

„Beyond doing what was indispensable for restoring order in the regions affected by terrorist agitation against the State, the Polish Government has never, and does not intend to do so, even one official in the service of State has been dismissed because of his Ruthenian origin, not a farthing of State subvention has been withdrawn from Ruthenian companies or other associations which, hitherto, the Polish Government has aided so materially. NOT EVEN ONE RUTHENIAN SCHOOL HAS BEEN CLOSED, except such as had become open centres of perverting the minds of the young.“

Whoever speaks of oppression of the Ruthenian population in Poland either is not acquainted with the subject or is deliberately misrepresenting the facts. For the attitude of the Polish to the Ruthenian population and even to the Ukrainian group is matter-of-fact and peaceful. As a result of this, the Ruthenian population for the most part grasps in friendliness the Polish hand held out to it. It is well known what would have happened if it came under the power of the Soviet Government; for in the last resort, all attempts to separate the south-eastern provinces from Poland can, if successful, end in nothing else. The Ruthenian peasant does not, notwithstanding the Bolshevik paradise. In Soviet Ukraine, the Ruthenian element, though left some similitude of liberty as regards cultural development, is only the humble instrument of will of Moscow, and even its slightest sign of opposition is ruthlessly crushed. If ever the Ruthenian peasant in Poland has had an unquiet life, it was not the Poles who disturbed him, but his own political parties, especially the Ukrainian. For the above-mentioned reasons it was the Ruthenian peasant who, first of all, breathed a sigh of relief when pacification was undertaken.“

Ось так пише про нас польський професор Станіслав Сроковський. Чудуватися лише можна, як зручно, як і як брехливо, та без стиду, представив це все польський дипломат та вчений перед англійським світом, представляючи наших зрадників за героїв. Його закінчення, що Українці є вкрайніми поляками за паціфікацію, переходять уже всякі границі приличності.

Весь так треба на такі писання, як Сроковський, читати, і то по 10 разів, щоб добре знати, що то Польки про нас думають і пишуть та якої неправди вживають.

3 ТУГ.

Ой не співай, душе моя, Пісні жалобні, Хай не знають твого жалю Сторони ріднічки.

Ой не кричи, серце моє: „Край рідний, краю“, Хай не знає, як я його Відити бажав.

Ой не сиє, серце сідло 3 блими хатами, 3 вивисшими садочками 3 знайими стежками.

Ой не пиши дрібні листи, Матусю, до мене. Може скорше. Ти забуду 1 Ти мене, Нене.

А в мої мрії, мрії, Не ходять за мною. Лишть мене, може скорше Тут серце згою.

Катря Новосад.

ПОСИЛАЙТЕ „СВОБОДУ“ НА УКРАЇНСЬКІ СЕЛА.

Прочитавши „Свободу“, не марнуйте її, не викидайте, а вивішуйте нашим селянам на Закарпатській Україні, бо вони самі цього потребують. Пишіть до редакції „Свободи“, а ми вам пошлемо село і читальню, куди сядете писати.

„Бочка“ й бочка.

Один німецький університетський професор був такий товстеліній, що його прозвали „Бочкою“. Професор знав це, та що його дуже любила й шанувала, не робив собі нічого з прізвиська. Раз прийшли на його виклад кілька студентів, що різко заохочували до університету. Як тільки професор вийшов до сали, вони викрикнули: „Бочка! Бочка!“ На поведінку молодих людей обурив професора, та він ввійшов поважно за катедру і сказав:

— Я знаю, що ви мене прозиваєте „Бочкою“, однак між мною та бочкою є величезна різниця.

— Яка, яка? — озвався студент.

— Ця, що бочка обкружена обкручами, а я дуринями.

